

ALBIŢA

REVISTA ENCICLOPEDICA POPULARA

APARE ÎN FIE-CARE DUMINICĂ

Abonament, pe an: în țară	Lei	5
„ „ „ străinătate	„	8
Un număr		15 bani.

SUMAR:

P. G., Episcopul Atanasie.—*G. Coşbuc*, Prepeşiţa (Legendă).—*Un profesor*, Universităţile rurale din Danemarca.—*P. G.*, Marea lucrare a Societăţii Geografice.—*Gh. Adamescu*, Dumitru Bolintineanu.—*D. Bolintineanu*, Cupa lui Stefan.—*G. Coşbuc*, Țicători din popor.—*T. Radu*, Otrăvirea cu alcool.—Cuvînt de îngropare pentru Stefan-Vodă.—*Aster*, Bóelele oilor.—*N. Vasiliu*, La biserică cu popa.—Serbări şcolare.—Sfaturile practice.—*L. I. Patriciu*, Preţul custurii.—Intimplările săptămânii.—Răspuns la întrebări.—Pošta redacţiei.—Adrese către redacţie.

Ilustraţiuni: Catedrala şi palatul episcopal din Rîmnicul-Vilcea.—*P. S. S.* Episcop Atanasie (portret).—*Dimitrie Bolintineanu* (portret).—Podul Mogoşoii din Bucureşti pe la 1880.

P. S. ATANASIE MIRONESCU

Episcopul eparhiei Rîmnicului-Noul Severin.

Sîn ziua de 12 Martie c., marele colegiu electoral compus din membrii sf. Sinod, din Senatori şi Deputaţi a ales ca Episcop al eparhiei Rîmnicului pe **P. S. Arhiepiscopul Atanasie Mironescu.**

Pentru cititorii noştri şi în deosebi pentru numeroşii cititori de peste Olt ne simţim datorii de a da óre-care note relative la viaţa şi activitatea noului episcop.

P. S. Sa s'a născut în cătunul Trohan, plasa Rahova, jud. Vaslui, în 12 August 1856. În 1870 a intrat în seminarul Veniamin de la Socola, pe care l-a terminat în 1877. În 1879 s'a căsătorit şi puţin mai în urmă a fost hirotonisit preot pentru biserica locului său natal. În 1880 rămâne însă văduv şi atunci se hotărăşce a-şi completa studiile teologice mai întîi la de curînd înfiinţata facultate de teologie din Bucureşti, iar în urmă la cea din Cernăuţi. În 1886 a terminat cursurile acestei facultăţi obţinînd titlul de doctor în teologie. În Ianuarie 1887 e numit profe-

sor de morala creștină la facultatea de teologie din București, iar în Octombrie 1888 e numit și director al internatului acelei facultăți, locuri pe care le-a ocupat pînă în ziua alegerii sale de Episcop. Schîma monahală n'a îmbrățîșat-o de cît în 30 Ianuarie 1895.

Pînă acum P. S. Sa a publicat următoarele scrieri: 1. Memorii asupra facultății de teologie; 2. Manual de teologia morală; 3. O călătorie în Orient; 4. Etica evoluționistă și Morala creștină; 5. Mai multe studii publicate în revista «Biserica Ortodoxă Română.»

Catedrala și Palatul Episcopal din Râmnicul-Vîlcea.

Pentru aceste lucrări P. S. Sa a fost decorat cu medalia «Bene Merenti cl. I.»

Noul episcop e un bărbat cult, plin de dragoste pentru biserică, în flăcarea vârstei, așa că avem convingerea că vechia și frumoasa eparhie a Râmnicului Noul-Severin a dobîndit un vrednic păstor.

Comitetul de redacție al revistei «Albina» face tóte urările de bine P. S. Atanasie, de óre-ce P. S. Sa e unul dintre colaboratorii și devotații prietenii ai acestei reviste și al scopului pe care ea îl urmărește.

P. G.

P. S. Atanasie Mironeseu.

PREPELIȚA

— Legendă din popor —

Srepelița n'are cõdă, iar penele ei sînt par'că de cenușă. Acésta e bătăia lui Dumneđeũ, pentru obrăznicia prepeliței.

Dumneđeũ dase tuturor pasărilor pene în fel de fel de fețe, după cum a aflat el de bine. Prepelița însă nu erà învoită cu penele roșii ce le aveà; și nu-î plăceà nici cõda pe care i-o dase Ziditorul, și voià să aibă pene și cõdă ca păunul.

S'a dus la Dumneđeũ și a început să se certe. Ca s'o îmbuneze, Dumneđeũ i-a făgăduit cõdă și pene ca ale raței. Nici cu asta nu s'a aflat învoită. Dumneđeũ i-a făgăduit pene și cõdă cum are cocoșul. Dar nici așa nu s'a mulțumit prepelița. Și i-a făgăduit Dumneđeũ alt-fel de pene, dar prepelița să făceà tot mai obraznică.

Atunci supărându-se Dumneđeũ a apucat prepelița de cõdă și a asvîrlit-o într'un vas cu cenușă, dicîndu-i:

— «Ei, iacă și cõdă și pene!»

Și cum a asvîrlit-o, i-a rămas cõda prepeliței în mână; iar bîata pasăre s'a umplut de cenușă. Apoi Dumneđeũ și-a veđut de cale; dar prepelița de atunci n'are cõdă, că Dumneđeũ i-a smuls-o și pe ceea-ce o avusese, iar penele ei sînt tóte pline de cenușă.

G. Coșbuc.

UN CUVÎNT

Dați ajutõre acelora cari nu merită a trăi în sãrãcie; nu dați celui ce din vina lui se află ast-tel.

Universitățile rurale din Danemarca

ai toate ȋiarele din capitală au înregistrat scirea că un profesor danez, *Age Benedictsen*, a ținut o conferință asupra *Universităților rurale din Danemarca*.

Credem că facem un serviciu cititorilor «Albinei» făcând aci o mică dare de sēmă asupra acestei forțe instructive cuvintări.

Dar mai întiū, câte-va cuvinte asupra conferențiarului.

D-l Benedictsen e profesor de geografie la o universitate rurală din patria sa. Sînt vre-o șapte luni de cînd a plecat din Danemarca, spre a călători, în interese științifice prin Asia Mică. Reluîndu-și acum, după această lungă escursiune, drumul spre patria sa, se opri, pentru 24 de ore numai, în Capitala României. O fericită întîmplare făcu să se întîlnescă, în acest scurt interval de timp, cu câți-va bărbați culți din societatea romînescă, cari, recunoscîndu-i distinsele calități, îl primiră cu multă simpatie și-l înduplicară să stea câte-va ȋile măcar în mijlocul lor și să ție și conferința în cestiune.

În vîrstă de 30 de ani, simpatic, modest, profesorul nostru întrunesc o cultură întinsă cu entuziasmul sufletelor de artă pentru tot ce e bun și frumos. În deosebî se încâlȋesce cînd e vorba de ridicarea intelectuală, morală și economică a țaranului, de ori unde ar fi el. Dar ceea ce a provocat în primul rînd interesul tuturor pentru noul venit eră faptul că, din vorbă în vorbă se constată că posedă cunoșcințe surprîndetore asupra Romînilor și a României. Cînd s'a veȋut că e orientat asupra stării țaranului nostru, că cunoșce desrobirea dintre viața de oraș și cea de la sate în țara noastră, că-și dă sēmă de starea noastră economică în general, că discută cu pricepere cestiunea continuității Romînilor în Dacia și că e în curent cu literatura acestei cestiuni, că nu-î sînt străini eroii noștri ca Ștefan cel Mare și Mihaîu Vitezul, nici poeții noștri mari ca Alecsandri și Eminescu, nici istoricii ca Xenopol și Tocilescu, că urmăresce cu interes deosebit chestia macedo-romîna și aceea a Romînilor din Austro-Ungaria, că scie de rostul Ligei, că, geograficesce, cunoșce România ca ș cînd ar fi cutreerat-o — mai e de mirare că cu toții s'au simțit atrași de acest tîner erudit și au insistat pe lingă el să amîie plecarea-î din țara noastră?

Conferința a ținut-o în sēra de 13 Februarie, într-o sală a Uni

versității, în fața unui public compus mai ales din profesori și studenți. A vorbit în limba franceză.

D-l Benedictsen își începù cuvîntarea prin a desvoltà ideea că cu cât un popor este mai mic, cu atât are nevoie de utilizarea *tuturor* forțelor sale; un asemenea popor, ca să se pòtă afirmà, între Statele mari ce-l înconjorà, e dator să înalțe pe toți fiii sêi și decî și pe țaranî la o așa tréptă de civilisare, în cât *întregul* popor să fie în stare a înțelege marile sale interese naționale. Poporul danez, în prima jumătate a acestui véc și chiar la începutul jumătății a doua se află într-o stare de desnădejde periculòsă pentru viitorul sêu. Politicesce sub cotropitòrea influența germană, economicesce apròpe zdrobit, cu provincii pierdute dupà nenorocosul resbel de la 1864 (Schleswig-Holstein), nici o lumină nu mai pàrea a se ivi la orizont, viitorul se arătà negru și apèsător, discurajarea erà apròpe generală. În acele vremuri de grea cumpănă se ivi omul, care puse problema *re-generării* daneze prin înălțarea clasei *țărănescî*, care pururea și pretutindena este cea mai sòlidă temelie pentru asigurarea vieții și progresării unei națiunii. Acel om erà *Nikolaj Severin Grundtviz*.

Poet, istoric, reformator pe tărîmul religios, Grundtviz fu cel d'întîiù, care propovedui ridicarea culturală a țaranului danez și înființarea de școli rurale superiòre. Prin activitatea sa bogată în diverse direcțiuni, prin profunđimea cugetărilor, căldura poetică și tãria de convingere, cu care-și susțineà ideile în contra numeroșilor sêi detractorî, Grundtviz pòte fi privit ca cel mai însemnat bărbat danez din vécul al XIX-lea. Dînsul a făcut școlă în Danemarca, numèrul adeptilor sêi a mers din ce în ce crescènd, și astăzi ideile sale au devenit patrimoniul marei majorității a poporului danez. Conferințiarul nostru, admirator fervent al profundului cugetător, nu se putù oprî de a împărtăși auditorului sêu din Bucurescî câte-va din acele vederî generale din cari a izvorît instituția universităților rurale daneze.

Lozinea erà : scòtarea poporului de sub influența germană și regenerarea sa pe base naționale — regenerarea poporului întreg și prin urmare mai cu sêmă a marei mase țărănescî. Dar pentru ca cultura să pòtă stràbate în masele adîncî, ea trebuie să pòtă fi primită cu plăcere de aceste mase. Educația lor nu se va face decî pe calea formalismului pedantic din școlile latinescî — școlile «*negre*» cum le numia Grundtviz, — ci se va lăsa la o parte tot ce e formă fără viață, tot ce e literă mòrtă; mulțimea nu pòte fi dusă la lumină, de cât făcèndu-i-se atrăgătòre învèțătura.

A aplica, pentru cultura poporului, sistemele admise în școlile «*negre*, ar însemnà a stricà pe țaran, nu a-l înălțà. Grundtviz

iubesc tot ce e primitiv și original; aceste însușiri le află tot mai la țărani, neatînse de civilizația modernă cu tot cortegiul defectelor sale, și nu înțelege de loc a le sacrifica, transplantând în popor, sistemul de educație artificial și nefiresc, pe care-l condamnă din toate puterile.

Un exemplu va lămurii mai bine modul de a cugeta, al acestui amic al poporului. De și de o adîncă religiozitate, Grundtviz e un dușman aprig al bisericii raționaliste. În consecință, nu înțelege a face educația religioasă a poporului prin *lecțiuni* de religie, prin învățare de dogme, cari se adresază minții iar nu inimii. Cine voesc ca tineretul să iubească și să admire pe Dumnezeu, n'are de cât să-l scotă dintre zidurile reci și monotone ale orașelor și să-l puie în mijlocul naturei: florile frumoase, cântecele păsărilor, frémătul frunzelor, murmurul pîriului și tot ce se vede și aude în câmp, grădină pădure, înriuresc atît de puternic asupra omului, în cât în ele va admiră divinitatea, dintr'insele ea i se va revela. Cu alte cuvinte Grundtviz vrea *religiozitate*, iar nu *cunoscințe despre religie*.

Ideile sale asupra școlilor înființate pentru țărani, le așterne Grundtviz într'o carte, apărută cam pe la 1830. Iată principalele din postulatele sale:

1. Centrul întregii instrucțiuni trebuie să fie istoria națională. Nici nu se putea alt-fel. Din moment ce Grundtviz înțelegea să lupte în contra înriuririi străine și pentru regenerarea poporului său pe base naționale, desvoltarea dragostei și mîndriei de neam eră condiția primă și esențială spre ajungere la scop. Istoria neamului danez se impunea deci ca studiu de căpetenie în școlile, ce urma să se înființeze după îndemnul său.

2. Instrucțiunea, spre a pute fi primită cu drag și în adevăr folositoare, trebuie să fie complet liberă, fără umbră de forme încătușătoare. Libertate deplină de a se înscrie sau nu la aceste școle; pentru cei înscriși, libertate deplină de a urmă la *care* cursuri voiesc și *cînd* voiesc; de asemenea de a citi și singuri sau nu; examene nu se vor ține; certificate nu se vor libera. La ce ar și servi examene și certificate, cînd nici un drept nu se lăgă de absolvirea cursurilor din aceste școle: țăranul va veni aci numai din îmboldul de a se instrui, fără absolut nici un alt interes de cât al cultivării sale. Menirea școlilor nu este de loc de a înștrăina pe elevii lor de la viața de săteni; din contră, singurul lor scop este de a forma țărani luminați și adînc pătrunși de frumusețile vieții de țară și de dragostea ogorului și a neamului.

Asemenea sentimente însă nu se vor pute sădi în inimile omenilor prin *cărți*, cari-s fără viață și nu cuprind de cât litere morțe.

Intregul învățămînt va fi deci, după părerea lui Grundtviz, numai oral, fără cărți, fără scripte.

3. Totă tinerimea țărănească să se pōtă împărtăși de bine-facerile instrucțiunii; atāt flăcāii cāt și fetele. Cei d'întîiu vor urmā iarna, cele de al doilea vara.

4. Șcōlele se vor clādi departe de orașe, pe cāt se pōte, în mijlocul cāmpului și în regiuni din cele mai frumōse.

5. Religia nu e un studiū obligator; insā intregul învățămînt trebuie să fie îmbibat de sentimente religiōse și de adîncă credință.

6. Invēțămîntul va fi tot-d'a-una însoțit de cāntece, cari vor fi, pe cāt posibil, în legătură cu subiectele ce se tratēzā.

(Sfirșitul în No. viitor).

Un profesor.

Marea lucrare a Societății Geografice Române

Societatea Geografică Română de sub președenția M. S. Regelui Carol a întreprins o lucrare de cea mai mare însemnătate pentru țara noastră. E vorba de publicarea unui mare dicționar geografic al României, care va cuprinde 5 volume în 4°, avēnd fie-care volum 1000 de pagini. Lucrarea acēsta se face sub conducerea d-lui G. I. Lahovari, generalul C. I. Brătianu și Grigore G. Tocilescu. Pînă acuma a apărut prima fasciculă din întîiul volum. Fascicula acēsta după o precuvîntare și o întroducere I—XXX pagini, cuprinde încă 160 de pagini începēnd cu Aaron Vodă, mănăstire în județul Iași și terminānd cu Bacăul-Marea acēstă lucrare a Societății Geografice e închinată cu adîncă și nemărginită recunoștință M. S. Regelui, Augustul urzitor și generosul protector al acestei instituțiuni.

Impresiunea ce ne-a făcut prima fasciculă e din cele mai favorabile și acēsta atāt din punctul de privire al conținutului, cāt și din punctul de privire al executării tipografice. Prin urmare e o lucrare care merită să facă parte din biblioteca orî și căruî Român cult, cum și din biblioteca orî și cărei instituțiuni din țara acēsta. Spunem acēsta mai ales, fiind-că avem informațiuni, că în urma apelului făcut de societate, rezultatul n'ar fi tocmāi măgulitor pen-

tru starea noastră culturală. Pentru întreprinderi de asemenea natură trebuie făcut ori și ce sacrificiū.

Activitatea societății geografice de la întemeierea ei în anul 1875 pînă ađi e însă atît de rodnică, în cît ne credem datorî ca să revenim în amănunțimî.

P. G.

Dumitru Bolintineanu

— Notiță despre viața lui —

n nume foarte cunoscut și foarte iubit este numele lui Bolintineanu, căci din poeziile lui ținem toți minte câte o maximă patriotică, câte un îndemn la fapte mari, câte o laudă a virtuților strămoșesci.

Bolintineanu s'a născut în 1819, în satul Bolintinul din vale, din județul Ilfov. Pe tatăl său îl chema *Cosmad* și era Român din Macedonia. El și-a luat numele de la satul natal.

Adus în București, pe la 1829, a început să învețe carte cu copiii unui boier, care îl primise în casă. După acela a intrat în școla de la Sfîntu-Sava, care se reîntocmise atunci prin Regulamentul Organic (1831). Terminând învățurile de acolo, se făcu funcționar la postelnicie (așa se chema pe atunci ministeriul de externe), anume la masa «pricinilor sudițești», adică afacerile supușilor străini (sudiți). Din anii tinereței dorința de a scrie încolția în inima sa. După câte-va încercări copilăresci, compuse poezia «Ofată tîneră pe patul morții» la 1842, slujindu-se de o poezie franțusescă a lui André Chénier.

Pe atunci tótă mișcarea literară din Principatul Munteniei se concentra în jurul lui Eliade Rădulescu, care scotea revista «Curier de ambe-sexe». Cu destulă timiditate, se înfățișă tînerul Bolintineanu la marelle pe atunci autor și critic Eliade și acesta rămase încântat de încercarea lui și, nu numai că

Î-o publică, dar scrise și o notiță plină de laude, dîcînd că lucrarea prevestește «opere demne de un secol mai fericite».

Cu tôte defectele pe cari le recunoscem ađi în acéstă poezie, ea este și acum cunoscută și toți recităm cu plăcere:

Ca robul ce cîntă amar în robie..., etc.

Dumitru Bolintineanu.

Erà în vremea aceea mare lucru să scrie cineva poezii. «Orî-care june a stat și a admirat un minut «o răsura în înflorirea ei, o stea scînteind și apoi «cădînd și pierdîndu-se în spațiu, un val trecînd «cu repejune peste alte valuri ca să piară revăr-

«sându-se pe nisipul țărmurilor; orî-care a simțit
 «inimă tresăltând la un cuvînt patriotic sau la ve-
 «derea unei femei și a putut spune în câte-va cu-
 «vinte cadențate ce a simțit: Și eu sînt poet a strigat!
 «Și mulți aplaudarăm și-î consecrarăm poeți!». Cu
 aceste cuvinte caracterisă C. A. Rosetti epoca în
 care apăru prima poezie a lui Bolintineanu.

Nu e decî de mirare că s'a făcut mult zgomot
 atunci și «Asociația literară», sprijinită de frații
 Alexandru și Ștefan Golescu, s'a grăbit să-l trimiță
 în străinătate ca să-și completeze studiile.

Pe la sfîrșitul anului 1845, el plecă la Paris. Aci
 el ascultă unele cursuri, se ocupă cu citirea auto-
 rilor, dar nu urmă o învățatură regulată, pentru
 că nu aveă temeiu îndestulător din țară.

Fiind acolo, își corectă poeziile și C. A. Rosetti
 le tipări la București în 1847 sub titlul: «*Colecție din
 poeziile d-lui Bolintineanu*».

Isbuenind revoluția din 1848, veni în țară, căci
 în acea vreme orî-cine se ocupă cu literatura se
 ocupă și cu politica, cum se întîmplă tot-d'a-una în
 epocele de deșteptare ale națiunilor. Aci scóse un
 ziar, «Poporul suveran» împreună cu Cesar Boliac,
 cu Nicolae Bălcescu, ș. a.

Isbânda revoluției noastre a fost însă de scurtă
 durată. Proclamată la Iunie, s'a sfîrșit în Septem-
 brie și toți conducătorii au fost surghiuniți. Unii din
 ei au fost puși pe vase turcesci și conduși pe Du-
 năre spre Orșova.

Se povesteste că, la urcarea în vas, fie-care tre-
 buia să-și arate pașportul pe care i-l liberase Căi-
 măcămia. Bolintineanu arătă pe al său, pe care stă
 scris cuvîntul «*ziarist*». Turcul nu prea înțelegea
 ce însemnăză acest titlu. Bolintineanu îi explică cum
 putu și, când turcul se convinse, esclamă:

— A!... *Haimanà takim!*...

Pentru Turci pe vremea aceea ziarist era egal
 cu haimana!

În timpul exilului său, Bolintineanu a călătorit
 mult. A fost prin Palestina, prin Egipt, prin Siria,

prin Macedonia, a stat cât-va la Constantinopol. Tóte acéste călătorii le-a povestit el în publicațiunii fórte interesante. Cea mai importantă este cea despre Macedonia, provincia din care se trăgea némul său. El este cel d'înteu care, într'un mod mai amănunțit, a atras atențiunea ómenilor politici asupra fraților noștri din Pind. Și nu i-a uitat nici când a ajuns mare...

În anul 1859, când se ridicară țările române la starea de țări de sine stătătoare sub protecțiunea celor «șapte puteri garante», el veni în țară și ocupându-se cu politica, ajunsese ministru în celebrul minister presidat de Mihail Cogălniceanu (1864). Atunci avu grijă să înființeze *primele școli românești* în Macedonia, faptă vrednică de mare laudă.

În vremea aceea s'a îndeplinit și actul cunoscut sub numele de *secularizarea averilor mînăstirescî*, adică averile pe cari deosebiți Domnitori le dăruise mînăstirilor grecescî din locurile sfinte (Palestina, Muntele Atos) au fost luate de statul român.

Bolintineanu eră atunci ministrul cultelor. Se povestese că Grecii călugări, cari aveau în mână milioane, interveniră pe lângă el ca să le facă mici înlesniri, dar totul fu în zadar. De și sărac, el refuză cu demnitate sumele oferite, cari ar fi putut să-i asigure o viață îmbelșugată.

Și când fu silit a părăsi ministeriul, când, mai târziu, bóla îl sili să se retragă cu totul din politică, se găsi într'o négră mizerie, fu nevoit să-și pue biblioteca la lotărie. Curând după aceea fu aședat la spitalul Pantelimon și în 1872 își dete sfîrșitul, uitat de toți, deși luptase și suferise în viață, deși exprimase acea urare caldă pentru patria română:

*Viitor de aur țara noastră are
Și prevăd prin secolii a ei înălțare*

Principalele lui scrieri sînt: *Legendele istorice*, în cari povestește faptele gloriose din trecutul nostru; — *Florile Bosforului*, poezii în cari se cîntă frumusețile naturii la Constantinopol și viața Turcilor; —

Macedonele, scene din viața Macedonenilor ; *Reveriiile*.

A mai scris și povestiri istorice în proză, drame, romane, satire, dar aceste sînt mai slabe.

Reproducem una din *Legendele istorice*, plină de maxime frumoase și cu o încheiere artistică.

Gheorghe Adamescu.

CUPA LUÎ STEFAN

DE

DUMITRU BOLINTINEANU.

*S*nt' o mănăstire din trecut rămasă
 In domnesca sală se întinde masă.
 Misail (1) presidă ăst banchet voios
 Și în timpul mesei ăice dureros :

— «Stefan, după mörte, lăasă moștenire
 Arcul seü și cupa l'astă mănăstire.
 «Cu Cantemirescî (2) Leșî (3) aü venit
 Și prădând locașul, arcul aü răpit.

«Insă nu răpiră cupa minunată !
 «Ea trăiesce încă.... de mirare!... iată !
 El arată cupa ; tofî s'aü minunat :
 Ea era săpată dintr'un matostat (4).

Servîi varsă 'ntr'însa dulce tămîiosă
Fie-cine 'nchină pentru o frumoasă.
Când la cel din urmă rîndul a venit,
Misail iea cupa și ast-fel a vorbit :

(1) Starițul mănăstirii.

(2) Const. Cantemir, Domnul Moldovei.

(3) Poloniî.

(4) Piatră scumpă.

— «Unde este timpul cel de vitejie,
 «Timpul de mari fapte?... Vai, n'o să mai vie!
 «A căzut Moldova, căci ori-ce Român
 «Se roșesc la gândul de a mai fi stăpînă.

«El îmbracă manta de înțelepciune;
 «Dar ca să-și ascundă trista slăbiciune
 «Dar înțelepciunea făr'a cutezà
 «E ca cutezarea făr'a cugetà.

«Când vedem sfîosă patria română,
 «Ne aducem aminte vorba cea bătrînă :
 «Cel ce-î mai aprópe de mormintul sêu
 «La ideia morții tremură mai rău.

«Ștefan nu mai este, însă or să vie
 «Alți Ștefanî cu viață și cu bărbăție.
 «Dacă timpul de astăzi ne apasă greu,
 «Viitorul este al lui Dumnezeu.

«Insă, pîn'să vie, lanțul să ne rupă,
 «Nu va mai bea nimenî din această cupă...
 «Când un suflet mare se va arătã
 «Hîrburile cupeî le va adunà.»

«Dice; svîrle cupa și o sparge 'n treî...
 «Nimenî n'a strîns încă hîrburile ei.

1847.

DIN VECHIME

Un filosof grec, care trăia cu cea mai mare simplitate, a cerut unui bogat sgârcit să-î dăruiască un talant (monetă foarte mare) și acesta i-a răspuns:

- E prea mult pentru un filosof cumpetat.
 - Atunci dă-mi un denar (monetă mică).
 - Acesta e prea puțin a cere de la un om bogat ca mine
-

DICĂTORI DIN POPOR

Ca pe un bou bréz.

Toți îl cunosc ca pe un bou bréz, ȳice Romănul despre unul care e cunoscut de toți și pretutindenı, nu însă pentru virtuțile lui ci pentru defecte sau pentru curiositățile vieții. Dicăto- nu se aplică la ȳomenii respectați, ci la cei desprețuiți ori ridicoli.

În loc de *bou bréz* să ȳice tot așa de des *cal bréz*. O ȳicăto-re analogă e: *toți îl cunosc ca pe un cîine scurt de cȳdă*!

De obicei ȳi boii sînt «într'un singur pȳr» adică aȳ o singură colȳre, ori albı, ori negri, mai rar roșii. Cei surı aȳ tot o sin-gură colȳre, cenușie. Boii pestriți sau prieni «cu pete» sau brezi sînt mai rari. Cel mult dacă e unul în sat. Acesta, prin felul curios al pȳrului, e cunoscut de tot satul. Caii tot așa, sînt ori negri, ori roibi, ori surı, ori albı, mai rar galbenı, iar cei cu pete sînt rari. Acelaș lucru cu cȳda cîinilor: pe cel cu cȳda retezată toți îl cunosc.

Dicăto-re-a are însă și partea negativă: nu e numai un bou bréz, un cal bréz, dar mai ales: *nu e numai un cîine scurt de cȳdă*. Adică: după semnele exterio-re nu poți judeca pe om, iar aparențele te înșală, sau: un semn singuratec nu ajunge ca să cunoscı o personă ori un lucru.

Dicăto-re-a e comună popȳrelor Slave și Germane.

*

Când o face plo-pul pere

O ȳicăto-re din ciclul celor ce arată intuitiv pe abstractul *nici o dată*. Latinii ȳiceau *ad graecas calendas*, din pricină că călin-darul grecesc n'are calendे ca cel Latin (sau cum am ȳice noi: la 30 Februarie). Se mai ȳicea *anno magno Platonis* sau chiar *post annum magnum Platonis*, căci Plato visa o împărțire a tin-pului tot așa de ideală și utopică ca și republica lui. Dar aceste erau ȳicăto-ri savante. Poporală eră: *cum mulo pepererit*, când va făta catirul.

Idea asta o găsim exprimată la tȳte nȳmurile. Iată cȳte-va mai cu spirit: La Săn-Petru pe ghiață, când o face dracul mȳnă-stirı, la sfintul nici-odată, când va face salcia prune, când va ninge zăpadă cȳptă și galbenul va fi de un zlot.

G. Coșbuc.

OTRĂVIREA CU ALCOOL

Alcoolul care se extrage din vin, din rachiu, din grâu, porumb, cartofi, etc., este un lichid fără color, cu un miros cam înțepător, fără gust. Vîrît în stomac, irită pămreții lui și simțim ca o arsură.

Dacă-i dăm foc, arde cu o flacără albăstruie.

Puterea lui se măsoră cu un instrument numit *alcoholometru*. Cel mai tare alcool este de 90 — 95 de grade, măsorat cu instrumentul acesta. Ca să potă fi bătut, se pune apă și i se scade puterea cam la 45 de grade sau și mai puțin.

Carī sînt efectele alcoolului asupra organismului?

Ați vedit cāte o dată pe stradă un om mergend sovāind, lovindu-se de pămreți sau de trecători; uneorī împiedicāndu-se și cādend jos. Cāte o dată il veđi cā se mai scolă; altă dată nici atāt. Te duci să-i ajuți; nu se pōte mișcā, nu-ți pōte rēspunde. Il sguduī; cērcā să deschidă ochii, dar nu pōte. Chipul lui este galben, sdrobot de oboselā. Il veđi murdar, plin de noroiu ori chiar de sānge, dacā s'a lovit de cevā tare și s'a zgāriat.

S'adunā lumea līngā el, vine vardistul — cum e în orașe; — vor să-l ducā acasā, dar nu pōte spune unde șade. Atunci e luat pe sus și dus la poliție să se trezescā. A doua đi va vedeā unde se aflā și se va duce acasā.

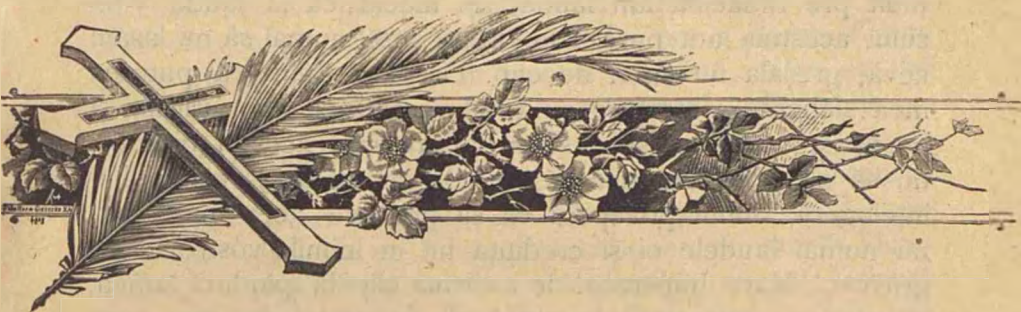
Acēsta este *beția alcoolică*.

Dar gradul acesta de bōlā nu-l întilnim tot-d'una; pōte să fie nenorocitul și mai rēu, dupā cum a bēt lucrurī mai tarī ori mai prōste și dupā cum e deprins să bea, mai des ori mai rar.

Omul pe care l-am înfățișat în aceste rînduri este în stare de beție (*ebrietate*, cum se chiamă pe limba doctorilor.) Se pôte însă să fie lovit de furi, să dea cu cuțitul în cine apucă, să dea cu pietre, ș. a.; orî să cadă *beat mort* (medicii dic că este atunci în stare de *môrte aparentă*.) Dacă bea multă vreme, ajunge olog, orî tîmpit, orî nebun de a binelea (doctorii dic că atunci e în stare de *demență*).

Acestea sînt urmările gróznice ale otrăvirii {cu alcool.

T. Radu.

CUVÎNT DE ÎNGROPARE

Vechiului Ștefan V. V. Domnul Moldovei

Ce s'au numit Mare pentru marile vrednicii și vitejii ale sale.

(Sfirșit).

Partea a treia.

U sciú cum că Sfintele Scripturi, pomenirea împeraților norodului celui ôre-când ales în scris lăsând-o, pre acei puternici mai sub tăcere îi lasă, în loc ca pe împerații cei bine credincioși cu totă desfătarea voróvei ne-î arată, pînă și cele mai mici a lor lucrări zugrăvindule. Căci cărțile ce se numesc *ale Împeraților*, întiiú, a doua și a treia, numai pre Saul, pre David și pre Solomon ne-î arată. Iar în cea de pe urmă, rînduesce pe atâția, arătându-le numai numele, și istorisind viața lui Ilie sau Eliseiú. Dar ôre pentru ce? Pentru că Dumneđeú a-

ceste vitejii mari, puteri silnice, avuții desfătate, daca nu purced din isvorul credinței, nici laudate, nici primite le are. Așa dar mai totă împărația lui Saul coprinde lauda lui Samuil și a lui David, iar cartea a doua este numai a lui David. Dar să vedem ore cum il laudă? Că a sfărâmat cetăți? Că a dobândit răsboie? Ba! Ce întiū pune temeiu și dice «prea plăcut este înaintea mea copilașul,» și mai pe urmă arată și cele-l-alte a lui fapte strălucite.

Ore aici, auditorilor, n'am făcut noi o greșelă vedută? Că laudând ale Domnului Stefan lumescile fapte, ale credinții cari sînt și mai mari și vecinice le-am tăcut pînă acum? Inșă ce face acésta? Noi am mirosit florile, ne lepădând pomul. Dulcéța rodurilor am mărit și cu atâta mai mult pre rădăcină am laudat. Și măcar că la lauda vitézului acestuia am purces în drept, inșă numai să nu lăsăm ceva, greșala nu va fi de cap. Dar aici scim că puterea mea slăbesce, amorțesc cu totul, greutatea mă atirná, și pe acest câmp lat și desfátat al credinții acestui biruitor, nu să alerg, ci cu trică pășesc. O! de m'ar da mie duhul înțelegerii, duhul priceperii ca să pot avé acel meșteșug, nu numai laudele ci și credința lui în inimile vóstre se zugrăvesc! Mare Impérate! de a căruia clipelă spîndură lumea, ce este cu neputința la tine? Și de nu-mi dai mie acea iscusința, rogu-mé, stăpine a totă făptura, auditorilor acestora o mică parte de înțelepciunea ta dá, ca dintru al meu prost cuvînt, nu aceia ce dic, ci aceia ce ar trebui să audă, să înțelégă. Dar să începem, măcar că cu greū este și dinctro caut, noian ved; inșă să începem. . .

~ Paremi-se, creștinilor, că patru lucruri mai întiū trebuie să se afle la un creștin: credință nesmintită, nádejde în Dumneđu neschimbată, fapte bune necontenite, grijă după sfîrșit bun și după lege. Acestea sînt pe care totă legea rézemă; acestea, de le vom avé, ne vom mintui, iar de nu, ne vom osîndi. Aceste sînt rézimul, stîlpii, întărirea, acoperémintul și temeiu legii nóstre. Să le căutăm dar pre fiesce-care dintr'aceste, și să vedem de s'a aflat in Stefan.

Dar ce inđoială de credința lui putem aveá, carele pre creștinătate nu cu cuvinte numai, ci din inimă cu căldură a mărturisit-o? Să întórcem puțin ochii nóstri spre faptele lui, și să vedem, nu sînt tóte roduri ale unei credințe fier-

binți? Inșă pre cari întiū sã pomenim? Evlavia ce aveã cãtre slujitorii lui Is. Chr., ori dragostea cu care se aprindeã cãtre împlinirea poruncilor lui; curãtenia vieții în care petreceã, ori rugile lui cele neincetate cãtre Mintuitorul? Dar pentru acea rîvnã care aveã spre întãrirea legii, ce voiū dice, cã nu da somn ochilor sãi, nici genilor sale dormitare? Acãsta gãndiã, acãsta cugetã, cãtre acãsta se nevoia, ca Biserica lui Chr. sã se mãrãscã și sã se lãțãscã. Apucã armele, nu ca sã-și lãțãscã domnia, ci ca sã apere legea. Inșã ce ne trebuiesc atãtea cuvinte, ca cãnd ar fi vre o îndoialã asupra credinței lui, cu care s'a adãpat din curatele și neamestecatele isvõre a pravoslavniciei Bisericii din copilãria lui, și nici eresurile cele înșelãtõre, nici focul virstei tineresci, n'a putut-o sminti, ci a rãmas întãrit pe Piatra care este însuși Chr. (dupã Apostol), pre a cãruia Cruce de apururea îmbrãtoșatã la pieptul lui țind, vieța sa, lui a închinat-o, nãdejde nesmintitã printr'insul la Pãrintele vãcurilor avẽnd, prin care pre toți vrãjmașii sãi a gonit, a înfrinat, a surpat. Aduceți-vẽ, mẽ rog, aminte, ce disem la isbîndeile lui! Aũ nu l-ați vãduț desnãdãjduindu-se de ajutorul omenesc, aũ nu cu singurã nãdejdea ce aveã în Dumneđeu, cu puțini eșã înaintea celor mulți; aũ nu biruințã de la slujitorii Altarelor lui Dumneđeu o cereã? Orb trebuie cine-vã sã fie, și sã nu le cunõscã aceste!

Dar pentru cã scim, credincioșilor, cã credința fãrã de fapte este ca un trup fãrã de suflet, și el singur sciind-o acãsta, cu dorire erã pentru fapte, și cu nevoințã ca sã le sãvirșiascã, și cu cãt mãntuirea sufletescã îi erã doritã, cu atãta silința lui erã aprinsã și de a pururea cãutã ori-ce loc, ori-ce vreme i s'ar întimpla îndemãnã, sã nu o lase în deșert sã trecã, și cu cãt norocul îi dãdese putere, cu atãta credința îi însuflase voire, ca sã facã bine. Sciã bogãțiile cãt rãu sufletului pot sã aducã, cãnd ne stãpinesc ele pre noi, și din potrivã, cãt folos ni se cãștigã cãnd le cheltuim bine. Așã dar, dãnd lumii cãt se cãdeã, cu totul spre sporirea duhovnicescilor fapte se întorceã, și ca o apã limpede și rece, pre cei topiți de arșitele lipsei rãcoriã. Pe cãți de aceia pe cari norocul lui i-a pus într'un loc înalt, dar în lipsã ca mai tare sã-i necãjãscã? Cãci aceia a lucrã sã agonisãscã sint nedeprinși, a cere sã se chivernisãscã le este rușine și cu atãta starea lor este mai grea, cu cãt

nevoia și lipsa lor este ascunsă; pre câți, dic, dintr'aceștia ajută? Câte feciôre sêrace de părinți, mîngăiate! Câte familii hrănite! Din sînul lui, ca dintr'un isvor nestîrșit milele curgînd, pre cei-ce aveâ trebuințe îi adăpa. Inșă aceste potrivindu-se cu acele ce a făcut pentru Dumneđu, sînt forțe mici și pier din ochii noștri.

Ce loc a lăsat în pămîntul acesta, unde să nu fi ridicat altare lui Dumneđu? Pre cât de isbîndele lui pămîntul acesta sună, pre atâta de slujbele ce se cântă în bisericile ce a zidit, rêsună! Și de cât pre vrăjmași a împilat, de atâte ori spre mulțumită, case lui Dumneđu a zidit; patru-deci de locașuri sfinte, de unde neîncetat în tôte zilele buna mirésmă a rugilor către Dumneđu pentru pămîntul acesta se ridică. Așa **Stefan** în cât a trăit cu armele ne-a apêrat, și după mórte sfintele acele rugi pînă astădi ne țin. O fericit suflet, pentru carele atâte jertfe se ridică spre iertarea păcatelor, și curățit lingă Mîntuitorul, locuiesci! O pămîntén blagoslovit, că așa ai trăit, ca viața acésta să-ți fie o lesne mijlocire, prin care nemurirea să agonisesci! O stăpînitor cuvios, căruia puterea și averea spre împlinirea legii lui Chr. i-a slujit, și mai pe urmă Chreștin adevêrat, căruia în tótă viața grija sfîrșitului celui bun a fost!

Acésta, iubiți ai mei auditori, trêbue să fie în gîndul și cugetul nostru, nu cum să trăim, ci cum să murim! Că de acésta rézimă tótă mîntuirea nôstră. Aú nu și la lucrurile lumesci de sfîrșit spînzură tótă isprava trebii, de unde și acel iscusit cuvînt e născut: «sfîrșitul încoronéză lucrul!» Și de vreme ce buna cuviință la aceste fragede și putrede o pázim, cu cât mai virtos la ale sufletului se cade? Acésta, în ochii sêi avênd-o **Stefan**, viața tótă îi eră o curgere spre bunul sfîrșit. De câte ori în mijlocul taberei, atuncî când puțină odihnă are un Voevod, neclintindu-se și nemișcându-se de apropierea oștilor vrăjmașe, statornic intru sine trimițênd tămăia rugilor sale la Dumneđu, cum ar birui păcatul cugetă; de câte-ori, dic, cu posturi lungi și seci își zemora trupul și-și curăția sufletul, ca să-l dea fără de prihană în mâna celui de la carele l-a luat! Dar ce voiú dice pentru acel dor și dragoste ce aveâ mai de apurarea, cu sfîntul și cu prea curatul trup și sânge a lui Chr. să se cuminice, inșă nu din nesimțire, ca mulți alții, ci din

căldura ce aveà, ca gătit fără de frică și cu tărie lovitura morții să primescă? Și pentru că nu scia césul acela care pre mulți, când nu gândesc îi înghite, pentru aceia de a pururea priveghià ca să fie gata. De mergeà la ôste, ca o ôie către cuțit erà. De petreceà în pace, cu smerenie și tăcere porunca celui de sus așteptà, de a pururea urechile lui la glasul Bisericeii erà, ca să asculte și să facă cele pentru bun sfârșit.

Sfinții lui Dumneđu! Voi sciți de câte ori vouă se rugà! Nu cerea viața îndelungată, nu avuții multe, nu isbînde luminate, ci cum să săvîrșescă bine! Voi, sfinți ingeri, audiați suspinurile și plîsurile lui! Voi l-ați audit, đic, și legiônele vóstre cele nevêdute, împrejurul lui ați pus și dintr'atâtea primejdióse rêsboie l-ați scos nevătãmat! El a cunoscut ajutorul vostru, și cum a făgăduit, a făcut. Acum îngreundu-l anii și bêtrãneșile viind peste dînsul, neputințele trupesci adãogãndu-i-se, în post și lacrãmi diua cea strașnicã așteptà! Veniți điceà, fiii mei, veniți și se va đice vouã: «în calea lui Dumneđu umblați, pre supușii voștri apërați, pe cei slabi ajutați! O învățaturã care nu numai cu slove de aur să se scrie prin tóte orașele se cade, ci și pe lespedea inimii sale fiesce-care Domn să o tipãrêscã! Vedeți mărimea acestui Domn! Vedeți a lui cugete sfinte! Vedeți a lui cuvioșie creștinescã! Deșteptați-vê, stãpînitorii noródelor, ascultați, îndemnați-vê, urmați!»

Aceste dupã ce đice, plécã grumajul sêu, și primesce lovitura morții! A murit! — Așã de îngrabã la acest loc de îngropare sosim! Atâte laude, slave, mãririi întru acéstã încheiare; aici se obîrșirã tóte lucrãrile lui. Acest vitez nebiruit, acest Domn vestit, acest stãpînitor puternic, au dórã țarinã va să se facã? Intr'acest mormînt să se închidã tóte vredniciele lui! Acest trup carele cu armele fulgerã peste vrãjmași, și ca un trãsnet îi oborã, ce? Acum pe nãsãlie fără de mișcare, gătit spre putrejiune și mãncarea viermilor? O cés gróznic! O stîncã primejdióșã de care toți ne lovim, unde nãdejdiile nóstre cele dulci pentru puterea nóstrã se sfarmã și norocirea cade! Mórte nemilostivã, care pe toți ne cernesci, ne rupi întiui inimile, rãpind pre fiii, pre frații, pe pãrinții noștri, și mai pe urmã și pre noi ne îngropi în pãmînt! Viața amãgitóre! care ne îndul-

cesci toate simţurile, ca mai cu amar să te pierdem! Dar îi mai deşteptă, să cunoaştem că cei ce fac faptele legii trăind şi murind în Is. Chr. se învrednicesc nestirşitei bucurii întru a sa cerescă împărăţie. Amin.

Bólele Óilor

Spasmul.

altă boală răspindită la oi este *bóla spasmodică*, care nu e contagioasă, dar apare la un număr mare de oi de odată, se moştenesce.

La început toate organele vieţii sînt încă normal dezvoltate la un animal bolnav de bóla spasmodică; ca prime simptome însă apar nise mişcări spasmodice particulare ale corpului, şedutului, picîórelor şi şirei spinărei. Animalul îşi trecă de pereţi partea dindărăt a corpului. Mai tirziu mersul devine şovăitor, slăbiciunea devine din ce în ce mai mare în şira spinărei' animalul îşi îndóie picîórele, depărtéză unul de altul membrele din-apoi şi face nise mişcări spasmodice cu partea din-dărăt a corpului. Intr'un grad mai înaintat apare paralisia completă a mijlocului. Óiea şéde cu picîórele culcate într-o parte şi-şi dá ostenéla să înainteze numai prin sărituri de trap a membrilor anterióre.

C a h e x i a.

O altă *epizootie* a oilor este *cahexia* oilor. Ea ne arată fie o deranjare de sine stătătoare a stării generale, care are drept cauză constituţia cea slabă a oilor; fie că e urmarea diferitelor bóle cronice mai cu sémă ale organelor digestive, precum este aflarea unui număr foarte mare în ficat a unui parazit numit *Distomum hepaticum* şi *lanco-latum*; sau aflarea în ramurile bronhiilor a unui număr tot aşa de mare de nise viermi numiţi *Strongylus filaria*. Acéstă boală mai póte proveni dintr-o hrană rea sau insuficientă, din apă mlăştinosă etc. Primele simptome trec de obicei nebăgate în sémă. Mai tirziu mersul devine greoiu, animalele slăbesc foarte repede, rămîn îndărătul turmei şi

se lasă a fi prinse ușor. Lâna devine lipsită de grăsime, fără lustru, ese ușor; pielea și mucósele devin palide și lipsite de sînge, așa de exemplu conjunctiva ochiului pare infiltrată cu seriositate în unghiul intern al ochiului. Corpul slăbesce, pîntecele se umple cu liquid, respirația se iuțește, pofta de mîncare e micșorată, setea mărită, diareea și constipația se succed una pe alta. Prin agravarea tuturor acestor simptome multe din oile bolnave de cahexie mor. Profilaxia trebuie să aibă în vedere mai mult cauzele externe: hrana próstă, apa murdară și să caute a le înlătura. Vindecarea e posibilă numai la începutul bólei și anume atunci când se înlătură influențele vătămătóre. Hrană bună întăritóre, semințe și fin bun etc., apoi medicamente amare și aromatice ca: gențiana, absintul, adăogarea de sulfat de fer în apă (100 de grame sulfat de fer în 8 litri de apă) sînt de recomandat. Oile bolnave într'un grad mai mare să se taie cât mai curând.

T e n i e t a .

Tenieta sau *umflarea* este o bólă ce se ivesce fie isolat la câte o óie, fie la o turmă întregă. Ea constă în dezvoltarea unei cantități fórte mari de gaze, care umple stomacul și amenință a-l face să plesnescă. Acéstă dezvoltare mare de gaze se produce atunci când animalul mănâncă într'o dată prea multe plante tinere, zemóse, mai ales măcriș. Când stomacul nu e prea mult umflat e de ajuns de a înfrînă óia cu o fringhie pentru ca să iasă gazele din stomac. În casurî mai grele se dá oii puțin rachiu (două lingurî) sau un pähărel de apă amoniacală sau tot atâta apă de var.

D i a r e i a .

Diareta la oi se combate cel mai bine cu bęuturî gróse, fainóse, carî conțin și puțin revent. Bęuturile acestea să fie făcute cu faină prăjită. Inflamațiunea mațelor se combate cu bęuturî gumóse și puțin acid clorhidric (o lingură de sare la 100 de grame de uleiú de in, bine amestecate, socotit acésta pentru o di și divisat.) Și la acéstă bólă cele mai bune mijlóce de profilaxie sînt: dieta, hrana sánătósă și curățenie exemplară.

Paralisia.

Paralisia mteilor apare de obicei în primele săptămâni ale vieții și se manifestă prin schiopătat, înțepenela încheieturilor și umflarea lor. Mielul slăbește și mîre. De cele mai multe ori cauza acestei bôle este o hrană prea abundantă a mamei, alte ori însă cauza e din contră o hrană nesănătôsă. Cele mai bune mijloce de profilaxie ale acestei bôle sînt: o hrană sănătôsă, cumpătată și pășuni prospete. În contra bôlei însăși e greu de luptat.

Parasiți.

Pielea oii mai pôte fi invadată afară de rîie, de păduchi și adesea ori chiar de parasiți mai mari, de insecta *tic*, etc. Acești parasiți îngreunază animalele și în unele stau aduc pagube mari. Ele sug sângele animalelor, le neliniștesc fôrte mult și vatămă nutrițiunea lor, prin neconținuta sugere a sîngelui lor. Pentru a feri oile de asemenea insecte se pot luă următoarele precauțiuni: Să se golască în Ianuarie sau în Februarie cu totul staulul, să se curețe bine, după ce tôte găurile și șanțulețele au fost astupate bine, spălându-l cu apă fierbinte sau mai bine încă cu leșie fierbinte. În timpul acesta, oile după ce au fost tunse bine, să se pule pe paie uscate într'o magazie. După două, trei zile să se facă oilor cîte o baie cu soluțiune de creolină, să se caute dacă cum-vă mai au insecte pe piele, apoi să se bage din nou în staul. Intreg tratamentul acesta trebuie repetat în Iunie. Prin acest tratament insectele și cei-l-alți parasiți vor dispăre.

Dacă se găsește cîte un parazit isolat pe pielea oiei, atunci se atinge cu o picătură de acid fenic sau ulei de terebentină și atunci parazitul își retrage organele sale sugătoare din piele și cade. Smulgerea parazitului e vătămătoare, căci în acest cas capul parazitului rămîne în piele și o irită neconținut.

Obiceiuri.

Mai e un obicei reu ce-l capetă unele oi, s'ar numi chiar bôla, anume: obiceiul de a mîncă lina unei alte oi. Acest obicei se observă mai ales în timpul zilei și trece de la un animal la altul, întindându-se une-ori asupra între-

gei turme. Pe lângă paguba ce se produce prin stricarea lînei, mai trebuie avut în vedere că prin introducerea în stomac a lînei se produc îngreunări ale stomacului și celorlalte organe digestive, cari micșorează și mai mult valoarea acestor animale.

Primele animale la cari se observă acest obicei trebuie să fie izolate imediat de restul turmei, staulul să fie ținut în întineric chiar în timpul dîlei și pe cât se poate să se dea drumul animalelor la locul de pășune și la aer liber. E bine să li se dea ovéz, legume și paiele lor, trifoiu, etc.

În fine, se poate recomanda ca pe lângă hrană bună și îngrijire perfectă să nu se uite a se da în timpul căldurilor mari mai multă apă și sare de lîns de cât de obicei. Dar chiar când timpul e umed și nesănătos să fie sare sub formă de bulgări la dispoziția oilor ca să lingă dintr'însa când vor simți trebuință. Să se evite a se da rădăcini sau substanțe medicamentose la animale sănătoase, căci s'ar putea obicinui lesne cu ele și atunci nu le-ar mai produce efect în cas de bolă.

Aster.

Podul Mogoșoii din Bueuresei pe la 1830

La Biserică cu Popa.

ră ziua Sfântului Nicolae, hramul bisericeii din satul. . . . Sunetul clopotelor chemă pe drept-credincioși la rugăciune. Incădin ajun îmi făgăduise popa că va veni pe la mine, să mergem împreună.

S'a ținut de cuvînt și, cum a venit, eu m'am ȳertat cu ai casei și ne-am dus.

Ducēndu-ne, mulți ȳomeni ȳintilniam pe drum; dar puțini se ȳndreptău spre sf. Biserică. Cea mai mare parte apucau calea la țirg. De ce? Ne ȳntrebăm noi. Pe semne de, să-și vȳnđă la Jidanii pe preț de nimic, produsul muncii lor.

— Cum vedem, părinte, de aceia și D-đeu și-a cam luat gȳndul de la noi; cȳci pe locurile nȳstre, aȳ ȳnceput a se aședă tot soiul de nȳmuri.

— Cum, mȳ rog?

— Iatȳ cum. Du-te ȳn vre-o Sȳmbȳtȳ la Tȳrgul-Frumos, Iași, Podul-Ilȳiei, etc. etc., ȳn ori-care alt țirguleț de aici din nordul țȳrii și vei vedeȳ cȳ par tȳte țirgurile mȳrte, dughenile Jidanilor ȳnchise. Și ȳn đȳ de sȳrbȳtȳre, nu-și mai bat capul cu specula, ci se ȳmbracȳ mȳndru, care mai de care mai curat; ȳși iaȳ halaturile cele albe cu dungȳ negre, pe umere, traista cu cȳrțișȳrele subțȳiorȳ, și se duc la Sinagogȳ, la biserica lor, de citesc, cȳntȳ, se rȳgȳ lui D-đeu. Biserica lor, ȳn đȳ de sȳrbȳtȳre e așȳ tixitȳ de dȳnșii, de n'ai unde lȳsȳ un ac; nimeni nu-i mȳnȳ, ci ei singuri ȳși cunosc legea, și-o pȳzesc cu sfințenie. De aceia dȳnșii aȳ putere.

— Cam așȳ, đȳse oftȳnd bietul preot.

— Noi, dacȳ ne-am țȳnȳ legea, ne-am munci bine pȳmȳntul, am trȳi uniți, ne-am da copiii regulat la școlȳ, și am lȳsȳ bȳutura la pustia, am sta mult mai bine. Unii din noi pare cȳ și-au pȳrdut mintea, cu lenea, zavistia, și mai cu sȳmȳ bȳutura; cȳci de vindem, bem; de cumpȳrȳm, bem; de-i đȳ de sȳrbȳ-

tóre, bem..., dar apoi cu nunțile, hramurile și cu-metriile ?

— Aî dreptate...

— Dacă Jidaniî ar bea, apoi sigur că și lor li s'ar hăbucî creerul, n'ar mai fi atât de deștepți în negoțul lor. Ei se feresc de așa ceva și-s tot-d'a-una cu mintea întrégă. Jidaniî își dau copiii la școlă abia când sînt de trei ani; noi, nici după ce ne amendeză De strigă cine-vă : «ómenî bunî, dați-vé copiii la școlă!» îl ieau în rîs și se uîtă rěu la el.

Cam în felul acesta, am sfătuit cu popa, pînă am intrat în biserică. Slujba a fost atrăgătóre, de, ca la hram; mai plăcută ar fi fost, dacă ar fi cîntat și elevii școléi, cu gurile lor de înger; dar nici în-věțator, nici elevi n'am vėdut.

La finele slujbei, pe la datul anaforei, se svîrcoli preotul a vorbi, dar nefind deprins, se oprî...

Am cugetat mult la acéstă convorbire și cred că trebuie să ne gîndim cu toții la lucrurile acestea.

N. Vasiliu

Invěțator. Borca, Sucéva.

Serbări Școlare

În ziua de 24 Ianuarie 1898 în comuna Islaz (Romanați), s'a serbat aniversarea unirii Principatelor.

După slujba de la biserică, la care a participat și școlariî cîntând diferite cîntece, tótă lumea s'a îndreptat spre localul școléi.

Aci elevii și elevele au cîntat imnul regal, apoi d. A. Alexandrescu, institutor, a vorbit despre istoria veche a poporului român. După aceea Păr. P. Procopiu, dirigintele școléi, a vorbit despre mișcările poporului român în secolul nostru.

După acésta, mai mulți elevi au cîntat și au recitat diferite poesii.

Din parte-ne felicităm pe corpul didactic care a luat inițiativa unei asemenea frumoșe sěrbători și dorim ca peste tot să se procedeze în felul acesta.

*

În comuna Vrănesciî, plasa Podgoria (Muscel), d. invěțator local C Popescu, a organizat în localul școléi un bal în séra de 8 Februarie trecut, în folosul copiilor săraci.

Au luat parte: suprefectul plășii, ajutorul de suprefect, judecătóru de pace, ș. a.

D. Braunstein a dăruit școléi un ceasornic de perete.

Resultatul material a fost fórte satisfăcător.

SFATURI PRACTICE

Bólele pasérilor de curte.

Maí mulți abonați ne-au cerut să le dăm vr'o rețetă contra bólelor pasérilor de curte. Pentru a îndeplini cererea, dăm următoarele sfaturi:

După cum la ómení de obiceiú bólele epidemice vin din cauza murdăriilor, carí strică aerul și-l umple de sumedenii de microbí, carí le produc, tot asemenea și la páséri; de aceea trebuie o deosebită grijă.

În primul loc, cotețul găinilor trebuie ținut în fórte mare curățenie. El trebuie fórte des să fie desinfectat. lucrú ce se face fórte ușor, dacá din 2 în 2 zile dupá ce se dá drumul pasérilor, pe o tablă de tinichea, se aședă carbuní aprinși, se pune în mijlocul cotețului pe o cărámidă, apoi se presară ca o mână bună de *flóre de puciósă* amestecată cu *rosătură de copítă de cal*. Se închide cotețul și se ține astfel un cias și maí bine. Apoi se lasă deschis pină séra.

Apa murdară, cáldurile mari, aduc, de obiceiú, bólele de páséri și maí cu sémă *holera* pasérilor.

Pentru a preintimpinà bóla, pe lingă curățenia cotețelor, se va dá pasérilor mâncare multă și fără verdéță ca: tărițe muiate în apă, cartofi fierți, coji de pâine, turtele de in, ce se găsește la fabricele de uleiú; sânge fierț, etc. Apa de bėut va fi fórte curată și se va amesteca: 1 litru de apă, cu 50 gr. *sulfat de fer*. Când se dá mâncare la 12, să se maí arunce în apă, cât eí cu trei degete, din praful următor: 30 gr. praf de *chinchină*, 40 gr. praf de *jenjambără*, și 30 gr. praf de *gentiană galbenă* (1) pulverisată, tóte amestecate împreună.

În unele casurí slujesce ca preservativ și următórea doctorie:

Se ia cójă de *frasin* și să fierbė în apă, pină rămâne pe jumătate, apoi acea apă se dá de bėut pasérilor. Sau:

Se găsește la drogherii ca și la spițerii o substanță care se chîamă *murdăria dracului*, care de asemenea pusă în apa de bėut a pasárilor, le feresce de a se îmbolnăvi.

Dăm de o cam dată aceste mijlóce, fágăduind că vom căută și tot ce vom maí găsi încă privitor la acéstă chestie, vom face cunoscut cititorilor nostri.

*

Pentru curățitul sticlelor.

Să taie în bucățele micé, hîrtie, se viră în sticlă, apoi se umple cu apă cam pe sfert, și se scutură sticla în tóte părțile. Murdăria se duce cu desăvîrșire și sticla rămîne fórte curată. În loc de bucățele de hîrtie, se pot întrebuintă grăunțe de porumb.

În cas când sticla e unsurosă, se curată de minune, cu zaț de cafea, sau cu baligă de cal, și apoi se spală sticla cu apă fierbinte.

De la Corod.

(1) Tóte se găseesc la drogherie sau spițarie.

PREȚUL CUSTURII

Un Țigan fură o custură de la un Român și o băgă în turétea ciobotei.

Românul, vădend că-î lipsesce custura, se legă de Țigan, care venise acolo de curînd. Dar Țiganul mânca lut și pămînt că nu scie de custură. Il caută Românul în toate părțile, dar n'o găsește. Atunci îl pune la jurămînt pe Țigan și-l duce înaintea popii. Popa îl îngenuche pe Țigan și prinde a-î citi. Îi citi jurămîntul și-l sili pe Țigan să dea o oca de luminări la biserică, pentru furțișagul ăsta.

Țiganul auđind osînda popii, scóte custura din turéță și o întinse popii dîcend: Dar bine părinte! face acésta o oca de luminări? Ia-ți-o naibii! — Și svîrlî Țiganul custura Românului.

(Culésă de la Ion al Marandei din Smulți-Covurlui).

E. I. Patriciu.

Șcóle de Adulți

Se diua de 3 Ianuarie a. c., s'a deschis în comuna Zâmbresca-Teleorman, din inițiativa și sub conducerea dirigintelui șcólei respective Gr. Mușică, un curs de adulți, audiat de 55 elevi.

Asemenea, în comuna Balaci-Teleorman, sub conducerea și din inițiativa dirigintelui șcólei respective G. Marinescu, cu un număr de 20 de adulți. Lecțiile s'au ținut în toate serile pînă la 1 Martie; de aci numai Duminica și sêrbătórea de la 7—11. Aceste cursuri s'au autorisat de Inspectorat.

Întîmplările Săptămânei

— 10 Martie — 16 Martie —

D-l I. V. Praja, profesor la liceul Național din Iași, a fost numit director al învățămîntului secundar și superior.

*

D-l I. Onu, institutor a fost numit revisor școlar al județului Fălciu.

*

D-l Ministru al Instrucțiunii Publice a cerut un credit pentru facerea unui sanatoriu la mănăstirea Tismana. Acest sanatoriu va servi pentru locuința elevilor săraci din internatele statului în timpul verii. Nici nu putea să fie un loc mai nemerit ales ca cel de la mănăstirea Tismana și ne bucurăm foarte mult de acesta. Amintim că acesta va fi al doilea sanatoriu, căci mai e unul la Bușteni.

*

S'a întemeiat în Capitală o nouă societate de credit cu numele: Banca de scont din București.

*

Curtea cu Jurați a judecat pe mai mulți acuzați că ar fi pricinuit devastările din cartierele evreiesci, astă iarnă. Vineri s'a terminat procesul prin achitarea tuturor acuzaților.

*

Academia Română și-a deschis sesiunea generală a anului 1898.

Intr'un No. viitor vom vorbi pe larg despre această înaltă instituție culturală.

*

Corul Mitropoliei din Iași, sub conducerea d-lui Muzicescu, repurtază succese mari în Basarabia.

*

La 11 Martie Senatul a început dezbaterile proiectului de lege pentru organizarea învățămîntului secundar și superior, votat de Camera. Au vorbit pînă acum d-nii senatori: V. A. Urechia, Mirzescu, Ţoni.

*

Duminecă, 15 Martie a fost în București o întrunire publică politică în sala Dacia.

*

Camera s'a ocupat zilele acestea cu interpelări și cesțiuni personale.

*

La 12 Martie, marele colegiu (Camera, Senatul și Sinodul) adunat în sala sedințelor Camerei, a procedat la alegerea unui episcop de Rimnic în locul decedatului Ghenadie. Candidații au fost: Arhiepiscopul Atanasie Mironescu. Calistrat Orleanu și Nifon Plofescianu. A fost ales P. S. Arhiepiscopul Atanasie Mironescu.

*

Grigoriu Fara, Român din Sebeș, (Transilvania) care a răposat la 9 Martie a lăsat asociațiunii Române din acel oraș suma de 8.000 de fiorini ca să se mărească fondul burselor pentru ajutarea la învățătură a copiilor săraci.

*

Se știe că cu prilejul inundațiilor de anul trecut au suferit stricăciuni și liniile drumului de fier. Acum se cunosc sumele exacte ale pagubelor. Ele se ridică la 1.685.688 de lei

Intre alte lucruri ce se vor prezenta la Expoziția din Paris din partea României este și următorul: o serie de păpuși mari purtând costume din toate ținuturile țării. Ideea acesta a fost a M. S. Reginei, care se ocupă cu stăruință de această operă.

*

Sâmbătă 14 Martie, a fost aniversarea proclamării regatului, marele fapt realizat în 1881. S'a oficiat un serviciu divin la mitropolie și un batalion de infanterie a defilat pe dinaintea ministrului de război și a generalilor.

*

Cu acest prilej în Senat d. Gr. Vulturescu a făcut o propunere — primită de toți senatorii — ca d. Ministru al Instrucției să puie în fie-care școală de țară câte o placă de marmură pe care să fie înscrise faptele mari ale trecutului nostru.

*

D. Chiriță Vasilescu a dăruit Casei Școlilor veniturile moșiei sale din Biciurești din jud. Dimbovița.

*

În aceste din urmă Dumineci la Concertul simfonic, care se dă la Ateneu s'a cântat și o compoziție a unui tânăr Român *G. Enescu*, care s'a făcut cunoscut și în Franța atât prin opere sa, cât și prin deosebitul talent cu care execută la vioară.

În No. viitor vom vorbi despre acest talentat june.

In străinătate.

Camerile din Viena s'a deschis. Ministerul Thun a fost primit cu răceală. Fuchs, ales președintele Camerei, a fost apostrofat violent de către mai mulți deputați.

*

Intre Statele-Unite și Spania, care are posesiuni în America de Nord, s'a ivit neînțelegeri grave. E temă de un război.

*

Camera Deputaților din Viena a ales Vice-prezident pe d. *Ion Lupu*, deputat Român din Bucovina. D-sa funcționează acum ca mareșal al Bucovinei și președinte al dietei din Cernăuți.

*

Reprezentanții Angliei, Franței și Italiei la Constantinopol au cerut Porțel să plătească pagubele suferite de supușii lor din acel oraș cu ocazia turburărilor armenesci de acum doi ani.

Răspuns la întrebări

La întrebările din No. 20 am mai răspuns încă: C. Evulescu, Botoșești.

POȘTA REDACȚIEI

Fonograf. Cititorii noștri cari doresc informațiuni mai detaliate asupra fonografelor se pot adresa direct d-lui Stelian Petrescu, calea Rahovei 46.

I. Costin. — Am primit. Aveți dreptate. Vom utiliza.

St. Minculescu. — (?) În adresa de mulțumire ce ne-ați trimis, ați scăpat din vedere *numele comunei*. Vă rugăm să ne scrieți ca să putem publica.

T. A., fost învățător. Am dori să vă publicăm scrisoarea, dar trebuie să vă știm numele.

Un abonat. — Deocamdată nu e cu putință să publicăm ilustrațiile minunilor; pote mai târziu.

În ultimele sale ședințe, Comitetul Revistei a respins următoarele articole primite:

Intîiu Martie de A. P. D.; Respectul părintesc, versuri de M. C.; Predică de Pr. P. S.; Anecdotală de I. G., Suceva; Doi amanți păcăliți, de A., Viața, de P. P.; Scriere în versuri din viața și isprăvile lui Mihai-Vodă Vitezul de D. M. P.; În biserică, poezie de N. M.; Ce ar trebui să răspundem celui ce ne ar provoca la duel de St. B.; Un negustor la judecător și Blagoslovenia de D. T.; Credințe populare, Medicina populară, Căntece de joc, Care-i cea mai bună buțură și Poesii populare de S. Gr. Q.; Când era pușca pistolandru, versuri de I. R.; Șaradă «Iarna» de C. I. M.; Meditații de G. N.; Șarada de Toma M.; Ați așa și miine așa de E. I. P.; Rebus de o Țărancă română; Ghicitoare «Ară» de E. T.; Șarada «Chitară» de D. S.; Cuvînt în circumferență de D. T.; Țiganul și ofițerul, Jidanul și Rominii de V. N.; Îi place mai mult copchii și Ți-oiu da și eu boțerule de A. H.; Triunghiul de T. C.; Țiganul și varul de Pr. E. I. D.; Șarada «Basarabia» de A. A.; Romb de N. N.; Ghicitori de Gh. I. R.; Șarada «Coran» de R. I. O.; Ghicitori de I. Toc; Șarada «Bufniță» de D. S.; Șarada «Număr» de S. C. B.; Șarada «Inamic» de V. M.

În numeroase viitoare vom publica, după cerințele fie-cărui număr și după ordinea primirii, următoarele articole:

Isus Cristos și Jidanul de Gr. N. Coatu; Glumă de Maria Theodorescu; Șaradă, de Spiridon Georgescu; Prețul custurei, de E. I. Patriciu; Cresus și Solone, de Un abonat; Anecdotală, de P. Ionescu; Orfanii, de G. Crăciunescu; Să ne ferescă D-zeu de mai rău, de G. Crăciunescu; Spălatul rufelor de Ec. Grințescu; Lumea bunicului, de G. Ionescu; De la sat pentru sat, de S. Popescu; Gândacii de mătase, de Amelia Russy; Viața cuviosului Alexe, de D. Ionescu-Bolintineniu; Legenda satului Porcesci, de V. V. Schifirneț; Industria mieilor timpurii, de R. Răducanu; Poiana lui Mihaiu, de I. P. Non. Horezanu; Sfaturi practice, de A. Arhire; De ce sint puțin populare școlile sătești? de N. Crețulescu.

— Stan dascăl. — Comitetul nu a admis.

— Stanis. — Comitetul nu a admis.

Adrese către Redacție

Doresc «Albinei» să străbată ca o adevărată albină prin toate colțurile locuite de Români.

Theodor Voleu

Învățător, jud. Tulcea.

*

Cu multă plăcere și dragoste citesc prea frumoasa revistă a d-văstră. Dumne-deu să vă ajute ca să faceți din «Albina» o adevărată albină de stup și de soi românesc. Și eu cred cu temei că așa va fi, căci cred iarăși cu temei că lie-care din d-văstră sinteți câte o albină harnică și cu duh românesc.

T. Bălașel.

*

Aduc prin acesta mulțumirile mele onorabilului Comitet de inițiativă pentru înființarea revistei «Albina» și urez ca această revistă să pătrundă în toate casele cititorilor de carte rurali.

P. Banu

Dirigintele școlii din comuna Brănesci, Ilfov.